

Module 5:

Online informatie zoeken

Werkinstrument voor leerkrachten

Korte omschrijving thema

Op het internet staat heel wat informatie: gevalideerde informatie, niet-gevalideerde informatie, tot zelfs ronduit foutieve informatie. Het is dus belangrijk dat kinderen leren hoe en op welke websites ze in deze wirwar het best gaan zoeken.

In de module 'Online informatie zoeken' reiken we hun een aantal instrumenten aan om gericht op zoek te gaan naar gevalideerde informatie. We staan stil bij alle functies die Google aanbiedt, aangezien Google de meest gebruikte onlinetool is om snel meer te weten te komen.

Doelstellingen

Met deze module beogen we volgende doelstellingen:

1. Een overzicht geven van de belangrijkste functies van Google
2. Een aantal interessante weetapps en -sites aanreiken
3. Het correct gebruiken en aanmaken van een QR-code aanleren

ICT-eindtermen

In deze module komen de volgende ICT-eindtermen aan bod:

- De leerlingen gebruiken ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier.
- De leerlingen kunnen ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren.
- De leerlingen kunnen met behulp van ICT voor hun bestemde digitale informatie opzoeken, verwerken en bewaren.
- De leerlingen kunnen ICT gebruiken bij het voorstellen van informatie aan anderen.

Doelgroep

- Lager onderwijs derde graad
- Middelbaar onderwijs eerste graad

Benodigheden

- Min. 5 computers / laptops
- Toegang tot internet en webbrowser Google Chrome
- Digg-it-module 'Gebeten om te weten'

Lesduur

2 lessen (2 x 50')

Vorbereiding

- Computers / laptops opladen
- Klaarzetten van de diggit-module 'Gebeten om te weten' op interactief bord

Belangrijke begrippen

Hieronder vind je een overzicht van een aantal relevante termen en definities m.b.t. online informatie zoeken:

Android

Android is een besturingssysteem voor smartphones, tablets, camera's en smartwatches, o.a. voor Samsung, Huawei en LG.

App Store

De App Store van Apple is de digitale shop waar je applicaties voor je Apple-toestel kan kopen.

Fake news

Fake news is een vals of incorrect nieuwsbericht dat op het internet verspreid wordt, vaak via sociale media.

Geolocatie

Geolocatie wordt ook wel geolokalisatie genoemd. Dit is de wetenschap die de daadwerkelijke geografische locatie van de computer van een websitebezoeker bepaalt. Een website die deze techniek gebruikt, kan nauwkeurig achterhalen waar je je bevindt.

Refreshen

'Refreshen' staat voor het opnieuw laden van een webpagina, om zo de recentste versie van deze pagina te zien.

GooglePlay

GooglePlay is de digitale shop waar je apps voor apparaten met het Android-besturingssysteem kan downloaden.
Zie ook: Android.

Gps

Gps is de afkorting van global positioning system. Het is een satellietsysteem waarmee je je positie op aarde nauwkeurig kan bepalen. Niet alleen auto's, maar ook smartphones, tablets en smartwatches zijn ermee uitgerust.

Internetbrowser

Ook wel webbrower genoemd. Een internetbrowser is een computerprogramma waarmee je webpagina's kan bekijken. Bekende voorbeelden zijn Google Chrome, Microsoft Edge, Apple Safari en Mozilla Firefox.

Voice Search

Voice Search is de applicatie waarmee gebruikers met hun stem hun smartphone of computer kunnen aansturen om bepaalde zoekacties uit te voeren.

Belangrijke begrippen

Hieronder vind je een overzicht van een aantal relevante termen en definities m.b.t. online informatie zoeken:

Onlinebanking

Online banking wordt ook wel internetbankieren genoemd. Het staat voor het betalen en sparen via de internetapplicatie van een bank. Het grote voordeel van onlinebanking is dat deze applicatie 24u/24 en 7 dagen op 7 beschikbaar is. Behalve als er onderhoudswerken uitgevoerd worden op het systeem.

QR-code

Een QR-code is een soort streepjescode in de vorm van een vierkant, bestaande uit blokjes, die op affiches, brochures, apps, producten, ... voorkomt. QR staat voor Quick Response. Door je smartphone op een QR-code te richten, word je naar een website, video, tekst of geolocatie gestuurd. Een QR-code bevat namelijk een digitale code, die de gebruiker naar een bepaalde plek op het internet leidt.

Resolutie

De resolutie wordt uitgedrukt in het aantal pixels per inch op je computermonitor of smartphonescherm. Hoe groter de resolutie, des te beter de beeldkwaliteit.

Waze

Waze is een gratis app waarmee je een route kan uitstippelen en die erg lijkt op Google Maps. Het verschil is dat Waze voortdurend wordt aangevuld met informatie van de gebruikers zelf over bijvoorbeeld files, ongevallen en wegenwerken.

Wikipedia

Wikipedia is een online-encyclopedie, waar gebruikers de informatie zelf kunnen bijvullen. Wikipedia is een belangrijke bron van online-informatie, maar je moet er rekening mee houden dat de informatie niet altijd accuraat of gevalideerd is.

Zoekmachine

Een zoekmachine (of in het Engels 'search engine') is een computerprogramma waarmee je informatie kan zoeken op het internet. Bekende voorbeelden zijn Google, Bing en Ecosia.

Draaiboek

Hieronder vind je een overzicht van het verloop van de les over online informatie zoeken:

Deel 1: Introductie

Deel 6: Weetjesapps en -sites

Deel 2: Conversatiestarters

Deel 7: QR-codes

Deel 3: Google Chrome

Deel 4: Google Search

Deel 5: Google Maps

Deel 1: Introductie

Om te surfen en te zoeken op internet heb je een internetbrowser nodig. Er bestaan verschillende browsers, die telkens een beetje anders werken. Dit zijn de belangrijkste:

1. Microsoft Edge
2. Mozilla Firefox
3. Apple Safari
4. Google Chrome

Meer dan 55% van de internetgebruikers in België gebruikt Google Chrome en de bijbehorende functies van Google. Daarom lichten we Google verder toe in deze module.

Deel 2: Conversatiestarters

Leerlingen zijn vaak digitaal heel actief. Het is dan ook belangrijk om hun ervaringen te delen: Wat doen ze online? Wat vinden ze interessant? Wat gaat goed en wat loopt soms fout? Onder begeleiding in klasverband het gesprek op gang brengen is een stap in het digitaal nog wijzer maken van leerlingen. Hieronder vind je een paar vragen als 'conversatiestarters' voor het thema 'Online informatie zoeken'.

- Op welke weetvraag wil jij vandaag een antwoord? Dat wordt dan de Hamvraag van Vandaag. Waar zou je op internet zoeken naar het antwoord? Straks zoeken we dan de Hamvraag van Vandaag op met de computer.
- Kan je me één ding noemen dat je deze week geleerd hebt op internet? Zo ja, welk en hoe heb je het antwoord gevonden?
- Stel dat je morgen mijn plaats voor de klas mag innemen. Wat zou je dan je klasgenootjes leren over internet?

Deel 3: Google Chrome

Korte omschrijving

Google Chrome is de internetbrowser van Google. In België is het de favoriete browser van meer dan de helft van de gebruikers. In dit hoofdstuk belichten we de belangrijkste functies van Google Chrome.

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
Opdracht: Surf naar de site van onze school met Google Chrome en zoek het telefoonnummer van de school op.	Werk in groepjes aan de computer + klassikaal afronden	Computer met Google Chrome

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Online informatie opzoeken gaat heel makkelijk met Google Chrome. Deze browser werkt zo:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Klik op het Chrome-icoon op je bureaublad.2. Typ het adres in de adresbalk of geef in het zoekveld van Google aan wat je zoekt. Meer uitleg hieronder.3. Klik op de pijlen linksboven om naar de vorige of de volgende pagina te gaan.4. Om zeker te zijn dat je de recentste versie van een webpagina en de recentste info hebt, klik je op de ronde 'Refresh'-pijl.5. Als je een pagina interessant vindt, klik je op de ster rechtsboven om ze in de favorietenbalk te zetten. Zo kan je de pagina snel terugvinden.6. Door op het plusteken te klikken, klap je een nieuw tabblad open. Daarin kan je een nieuwe webpagina opendoen, terwijl de andere al open webpagina's blijven staan.7. Heb je moeite met lezen omdat de tekst te klein is? Klik dan op de drie puntjes rechtsboven en dan op 'Zoom'. Je kan op die manier de tekst ook weer verkleinen.	Klassikaal	Bijlage 1

Deel 4: Google Search

Korte omschrijving

De zoekmachine van Google – Google Search – is zeer goed gekend. In dit hoofdstuk kijken we naar de volgende aspecten van Google Search:

1. Basisfuncties
2. Zoeken op afbeeldingen
3. Geavanceerd zoeken
4. Google Voice Search (of het zoeken door een zoekterm in te spreken i.p.v. in te typen)

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
Opdracht: Zoek op hoe je makkelijk slijm kan maken.	Werk in groepjes aan de computer	Computer met Google Chrome
Vraag: Hoe kan je zoeken op meer dan één zoekwoord? Probeer het zelf eens uit.		
Vraag: Op welk soort informatie kan je zoeken in de zoekmotor van Google?		
Vraag: Welke afbeeldingen heb je gevonden met betrekking tot slijm?		

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Basisfuncties van Google Search.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Google Search gebruik je om informatie op te zoeken. Dat doe je door in de zoekbalk één of meerdere zoekwoorden in te geven, die je verbindt met een plusteken.2. Je kan ook afbeeldingen bekijken die gelinkt zijn aan je zoekwoord(en).3. Bovenaan zie je ook woorden die Google zelf voorstelt, en die je naar interessante informatie kunnen leiden. Als je bijvoorbeeld een zoekwoord fout hebt ingetikt, stelt Google zelfs een correctie voor.4. Bovenaan vind je ook producten die bij je zoekopdracht passen en die je online kan kopen.5. Bovendien kan je zoeken op video's, shopping, boeken, vluchten en financieel nieuws.	Klassikaal	Computer met Google Chrome Bijlage 2

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Geavanceerd zoeken. Omdat er zoveel informatie op internet staat, kan het handig zijn om de functie 'Geavanceerd zoeken' te gebruiken. Daarvoor doe je het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klik bovenaan op 'Tools'. 2. Kies nu de taal waarin je wilt zoeken. 3. Je kan ook kiezen wanneer de informatie verschenen moet zijn. 4. Als je wil kan je 'Woord voor woord' aanklikken, zodat je weet dat je zoekwoord letterlijk voorkomt in de resultaten. <p>Ook op afbeeldingen kan je uitgebreid zoeken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kies de grootte van je afbeelding, om deze bijvoorbeeld op groot formaat te printen of een foto met hoge kwaliteit in een presentatie te plakken. 2. Je kan ook de kleur, het type en de publicatiedatum kiezen. 3. Je kan ook kiezen of een afbeelding rechtenvrij moet zijn. Dat is namelijk nodig als je deze in een video of een brochure wil gebruiken. 	<p>Klassikaal</p>	<p>Bijlage 3</p>
<p>Opdracht: Zoek een zwart-witfoto van een tijger, met een hoge schermkwaliteit.</p>	<p>Werk in groepjes aan de computer</p>	<p>Computer met Google Chrome</p>

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Google Voice Search Dankzij Google Voice Search kan je ook met je stem zoekopdrachten geven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Check of er een microfoon verbonden is met je computer. Op een smartphone is dit niet nodig. 2. Ga naar de Google-website. 3. Klik op het blauwe microfoontje rechts van de zoekbalk. 4. Nu kan je gewoon zeggen wat je zoekt. 5. Als je tijdens het zoeken ingelogd bent met je Google-account kunnen je voice searches (of stemzoekopdrachten) ook opgeslagen worden. 	Klassikaal	Bijlage 4
<p>Opdracht: Zoek met je stem informatie over veilig internet van Child Focus.</p>	Werk in groepjes aan de computer	Computer met Google Chrome + microfoon actief

Deel 5: Google Maps

Korte omschrijving

Wegenkaarten op papier zijn voor kinderen van vandaag vaak een onbekend iets. De gps – al dan niet met Waze – in de auto van mama en papa wijst de weg. Als je op voorhand een route wilt uitstippelen, dan kan je dat met Google Maps doen.

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Vraag:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zoek de route van thuis naar school en geef de reistijd aan met de auto, te voet of met de fiets.2. Zoek de route met het openbaar vervoer van de school naar het Atomium in Brussel.	Werk in groepjes aan de computer	Computer met Google Chrome

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Schrijf in de zoekbalk de naam of het adres van je bestemming.2. Door op 'Route' te klikken, kan je je weg uitstippelen van punt A naar punt B.3. Nu kan je kiezen of je het traject te voet, met de auto, met de fiets of met het openbaar vervoer wil afleggen.4. Je kan zien hoe lang het traject duurt, per type vervoersmiddel.	Klassikaal	Bijlage 5
<p>Tips:</p> <ul style="list-style-type: none">• Google Maps wordt mee mogelijk gemaakt door de gebruikers. Zo kun je bijvoorbeeld een 'Google Local Guide' worden. Zoek op hoe het precies werkt.• Je kan Google Maps ook met satelliet-zicht zien door op 'Satelliet' te klikken. Als je met 'Google Street View' wil simuleren dat je zelf op een bepaalde locatie staat, dan klik je op het gele mannetje rechtsonder en sleept het naar die locatie op de kaart. Dan gaat er een echt beeld open van hoe die plek eruitziet. Omwille van de wet op de privacy worden gezichten van mensen en nummerplaten van wagens onherkenbaar gemaakt.	Klassikaal	

Deel 6: Interessante weetjesapps en -sites

Korte omschrijving

Het internet staat bol van de weetjesapps en -sites. In dit hoofdstuk komen er een aantal aan bod, die de leerlingen kunnen aanvullen met apps en sites die ze zelf regelmatig gebruiken.

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Vraag:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Welk soort informatie zoek je zelf regelmatig op? Welke sites en/of apps gebruik je hiervoor?2. Welke sites gebruik je om je voor te bereiden op een actuataak?	Interactief moment klassikaal	Computer/ smartphone om de sites en/of apps te demonstreren in de klas

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Dit is een overzicht van een aantal handige applicaties.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Digitale kranten: De Standaard, De Morgen, Het Laatste Nieuws, ... alle Belgische kranten hebben een website en een app waarop je alle actualiteit kan volgen.2. Openbaar vervoer: De Lijn, NMBS en MIVB hebben handige info op hun respectieve websites en in hun apps.3. Weersites en -apps: kmi.be of Buienrader.4. Onlinebanking: alle Belgische banken hebben een website en een app om online te kunnen bankieren. Ook de Bancontact- /Payconiq-app is handig, om bijvoorbeeld je cinematicket te kunnen terugbetalen aan een vriend(in).5. Wikipedia: Wikipedia is een online-encyclopedie die gebruikers zelf kunnen aanvullen. Wikipedia is een belangrijke bron van online-informatie, maar je moet er rekening mee houden dat de informatie niet altijd accuraat of gevalideerd is.	Klassikaal	

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Opdracht:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zoek een aantal weetjes op over de landing op de maan op Wikipedia.2. Welke informatie ontbreekt volgens jou nog op Wikipedia?	Werk in groepjes aan de computer + 1 vertegenwoordiger per groepje geeft een weetje	Computer met Google Chrome
<p>Tip:</p> <p>Wat is eigenlijk het verschil tussen een website en een app? Om naar een website te gaan, heb je een webbrowser nodig, bijvoorbeeld Google Chrome. Een applicatie download je in de App Store van Apple of de GooglePlay Store. Je slaat die app op in je smartphone en kan hem zo gebruiken. Tenzij je geen vrij geheugen hebt op je smartphone of tablet, is een app een goede keuze, want je hebt altijd alle info bij de hand.</p>		

Deel 7: QR-codes

Korte omschrijving

Een QR-code is een soort streepjescode in de vorm van een vierkant, bestaande uit allemaal blokjes, die op affiches, brochures, apps, producten, ... voorkomt. QR staat voor Quick Response. Door je smartphone te richten op een QR-code word je naar een website, video, tekst of geolocatie gestuurd. Een QR-code bevat namelijk een digitale code, die de gebruiker naar een bepaalde plek op het internet leidt.

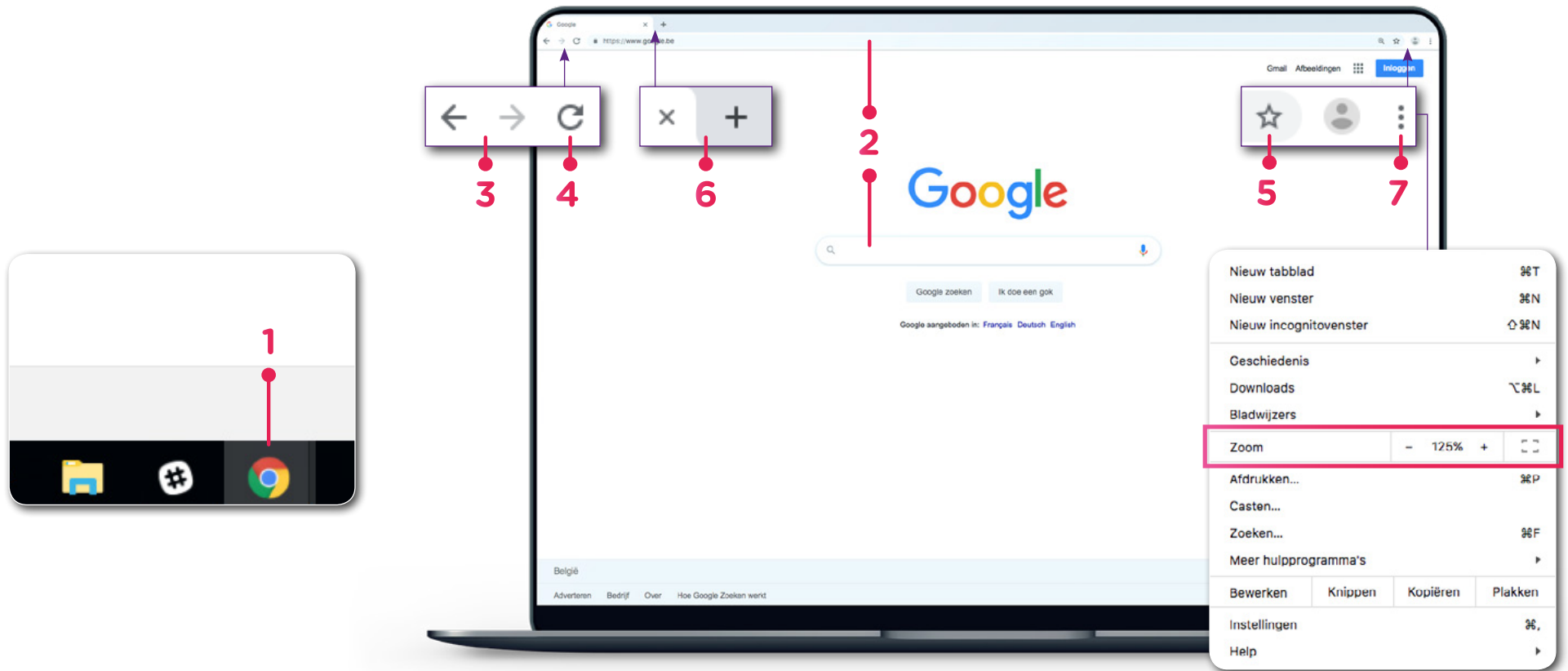
Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Opdracht: Op voorhand vragen aan leerlingen om verpakkingen of brochures mee te brengen waar een QR-code op staat.</p> <p>Laat een aantal leerlingen een demo geven voor de klas.</p>	Demo klassikaal	Smartphone met een QR-codescanner

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Er zijn twee manieren om een QR-code te gebruiken.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Je kan een code die op een verpakking of poster staat in de 'echte wereld' pas scannen met een QR-codescanner. Voor toestellen met het besturingssysteem Android moet je die eerst nog downloaden in de GooglePlay Store. Met een iPhone hoef je er alleen maar je camera op te richten.2. Er bestaat ook een groot aantal apps waarin de scanner al verwerkt zit, zoals de Bancontact-app, waarmee je kleine sommen geld kan betalen of ontvangen door een code te (laten) scannen. <p>Je eigen code maken kan je door op een 'QR-code generator'-website de link naar je website in te geven. Bijvoorbeeld: nl.qr-code-generator.com Daarna kan je de opmaak van je QR-code ook personaliseren.</p>	Klassikaal	Bijlage 6

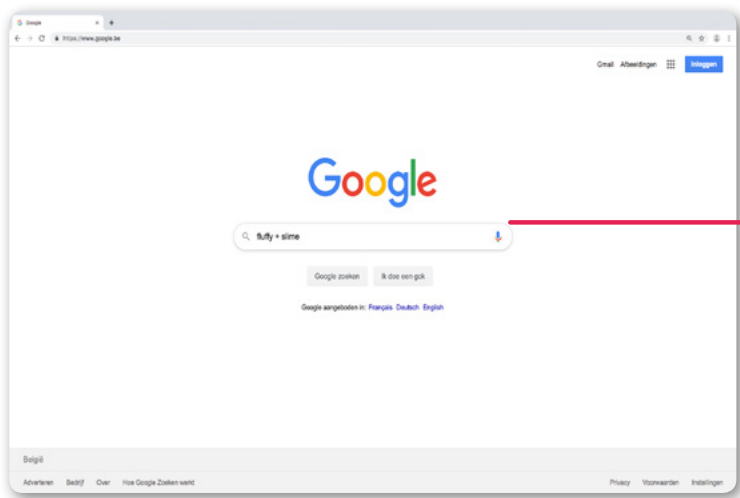
Bijlagen

1.

Bijlagen

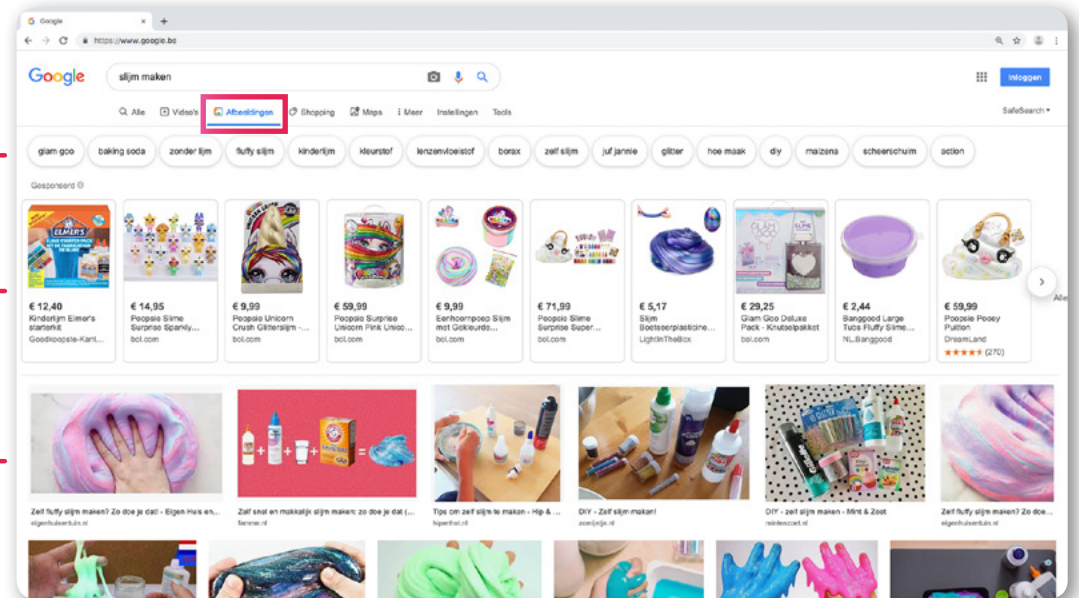
2.

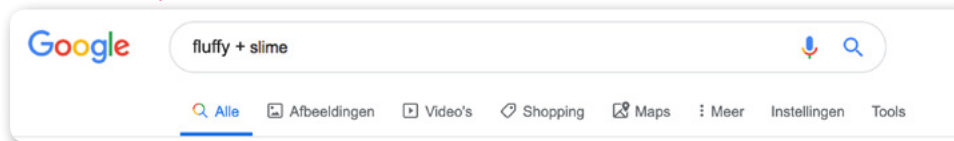
3

4

2

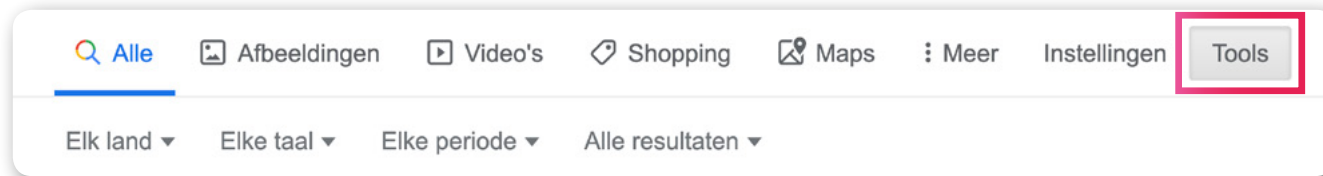

5

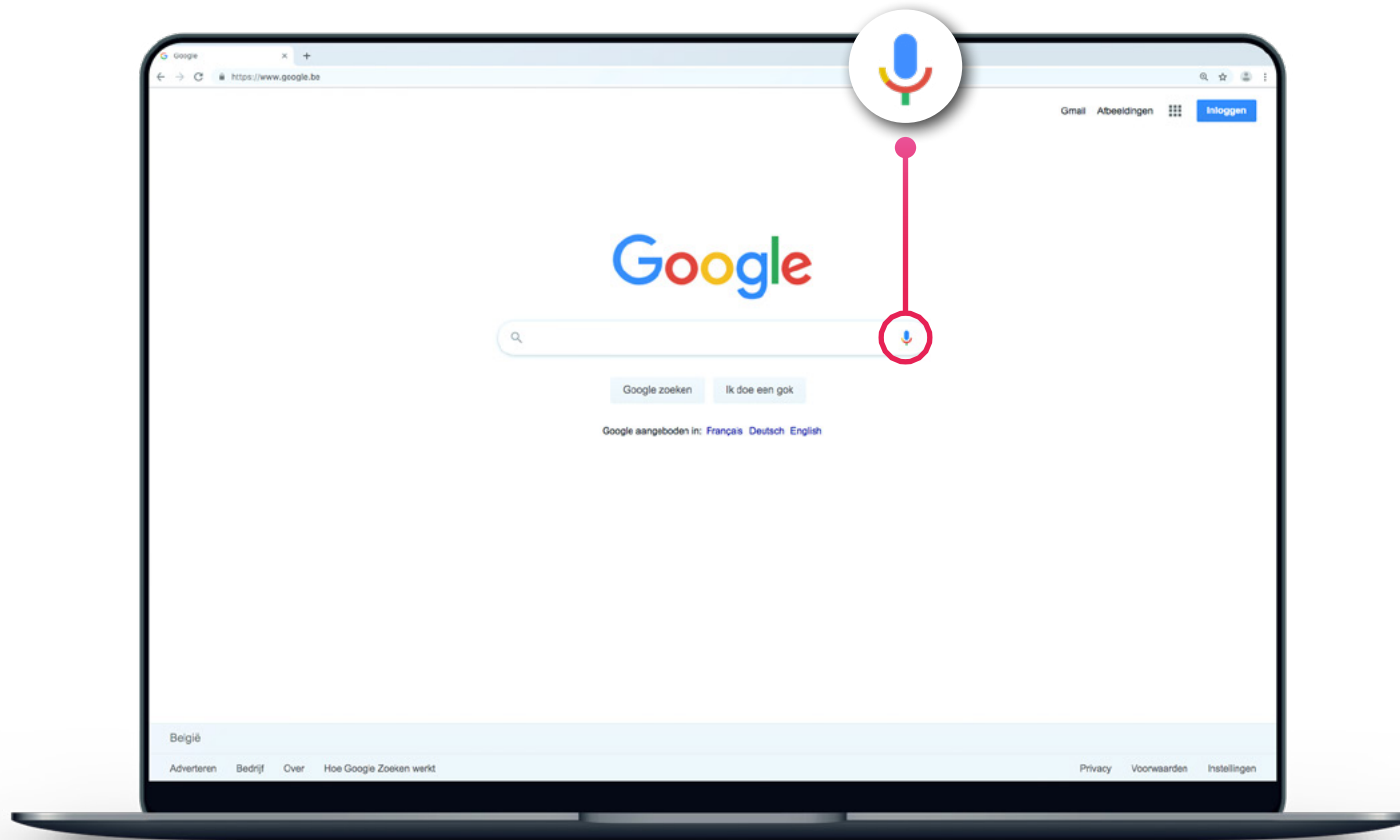
Bijlagen

3.

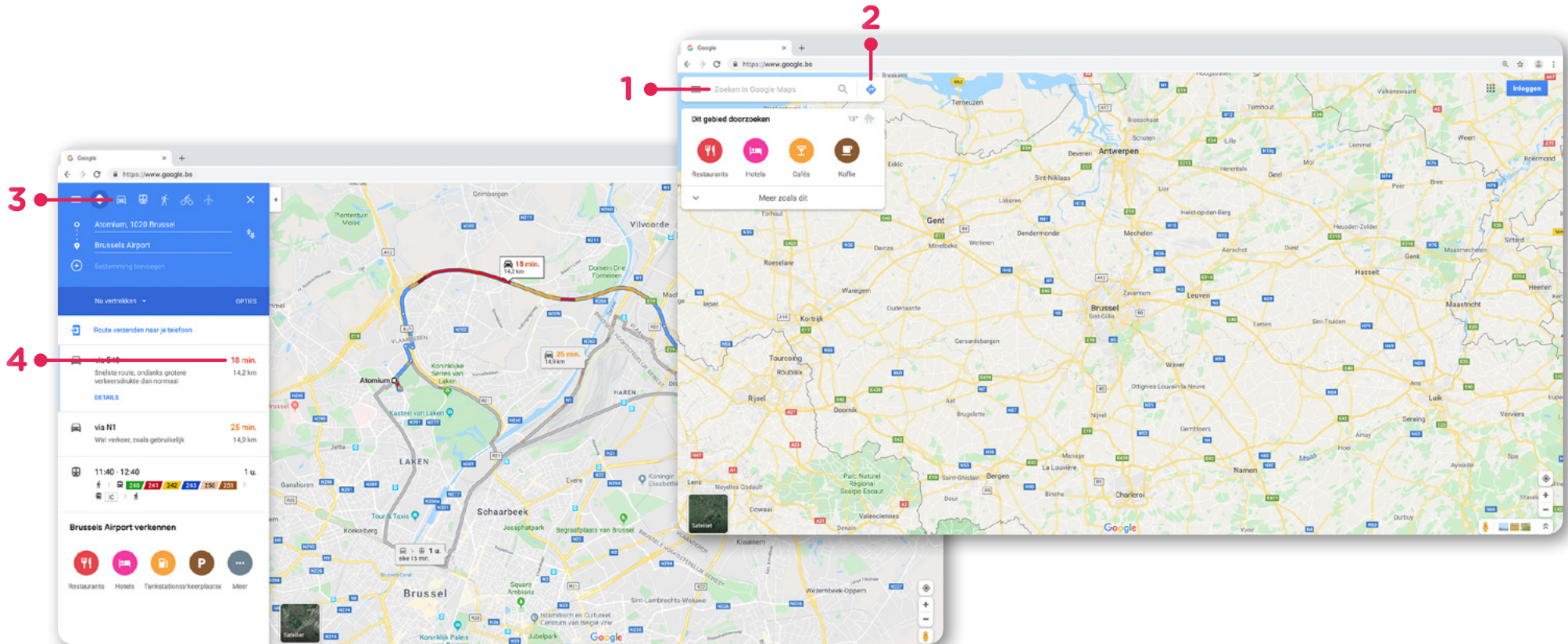
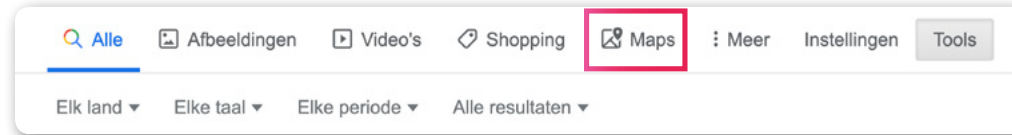
Bijlagen

4.

Bijlagen

5.

Bijlagen

6.

